

Vazena redakcia

pozrel som si interviews s p. Bahnom ohladom reakcií cirkví na temu joga:

<https://dennikn.sk/1907189/joga-a-okultizmus-v-amerike-su-aj-skupiny-ktore-praktizuju-krestansku-jogu-hovori-socialny-antropolog/?ref=tit>

Pan Bahna zastava nazor, ze vsak o co sa jedna? Vela vzruchu pre malo podstatneho. Z jeho pohladu to mozno tak je, ale ani jeho odozvy nie vzdy su plne zodpovedajuce podstate otazky. Preto su nizsie uvedene diskusne body k jeho textu:

1. Ano krestanstvo aj islam su citlive, kym ine o mnoho menej (brahmanizmus, buddhizmus). A premisa “prenikania duchovnych smerov” je trochu zvlastna formulacia. Totiz aj krestanstvo integruje v sebe rad duchovnych smerov, z ktorych mnohe uz neexistuju (vela z nich bolo cielеныmi vojnami znicene napr. Manichejci, Arianci ai.). Každý región (Európa, Blízky Východ, Ázia, Afrika..) importovalo do krestanstva iste množstvo svojej vlastnej kultury v rámci inkulturacie.
2. Naboženstva su sice preskriptívne (hovoria co veriaci maju ci nemaju robit), ale joga svojimi odporuceniami nezasahuje do toho, co maju ci nemaju krestania praktizujuci jogu robit. Nakolko aj joga sa uz v Europe inkulurovala (je tu uz vyse 100 rokov), neprenika svojimi odporuceniami do sfery odporucani ani smerom ku katolikom. Takze formulacia, ze joga moze byt vnimama ako “duchovne nevhodna” zodpoveda vnimanu napríklad KBS. Staci si precitat jej pastiersky list z r. 2001 a clovek pochopi kolko negativity sa v nom skryva. Otazka je, ci je to spravna reakcia.
3. Ze v Europe bezna joga je oprostena od “hinduistickeho” a “ezoterickeho” uceni je tiez zaujimave konstatovanie vyplyvajuce z toho, ze p. Bahna v tom nema az tak hlboke znalosti. V Indii joga je primarne filozofia a zaobera sa treningom, ktorý by mal viesť k “celistvosti tela a psyche” a k spoznaniu vnutornej struktury cloveka, ktorý je invariantnym faktorom – nezavisi od toho ake naboženstvo ci filozofiu clovek vyznava, alebo akej je rasy. Hinduizmus nie je súčasťou jogy a ezoterika je moderny koncept, ktorý v Indii nema svoje korene.
4. Joga ako trojsky kon. V reakciach krestanskych cirkvi je badat obavy az strach. Avsak otazkou je, ci by nebolo vhodnejsie napríklad uvazit akym sposobom napríklad joga alebo jej prvky by mohli pomocť v prehĺbeni vnutorneho zivota krestanov (pozri nizšie temu “krestanska joga”). Znovu si pripomenme, ze dnesne krestanstvo vo vsetkej svojej mnohorakosti nie je monolit, a nie je historicky invariantny. Cize k dnesnemu dnu adaptovalo nesmierne vela prvkov z mimokrestanskych zdrojov. Staci si napríklad pozriet monumentalne dielo Tomasa Akvinského. No a pridajme este aj to, ze napr. v Taliansku joga je pritomna v školstve, cvicia ju aj reholnici a nestali sa horsimi katolikmi. Skor sa zda ze ta prikra odmietava reakcia napr. KBS je Trojsky kon, ktorý brani v rozvoji vnutorneho zivota cirkvi v dnesnych podmienkach.
5. Je zaujimava aj poznámka, ze ak ludia pocitia pripadny blahodarny ucinek jogy, tak by sa mohli zaujimat o jej filozofiu a to je nezjaduce. No ak by to tak bolo, potom to by bolo nestastie, lebo joga ako filozofia je prave vhodna na zamyslenie. Je cely rad idealistickych filozofii, ktore by takto sa tiez mohli dostat do nemilosti napriek tomu, ze riesia vseludsky dolezite aspekty zivota. Toto bola mozno aj pricina inkvizicie a snahy potlacit vsetko, co nesuladilo s vtedajsim vieroucnym systemom. Meister Eckhart napr. mal “stastie”, lebo na ceste k curkevne sudu umrel. Sv. Pio bol desatrocia prezekvovany.
6. Jogove zostavy nie su pozdravom ziadneho “hinduistickeho” bozstva. V jednom zo starsich pastierskych listov bol takto ponimany pozdrav slnku, ktorý bol nazvany jednou skolou jogy ako Khatu pranam. Khatu pritom je geograficke miesto v Indii. Cize v mysliach tych, ktorí formuluju postoj cirkvi k joge je velmi vela nespravnych hypotez. Tie je mozne odburat len studiom a konzultaciou s odbornikmi.
7. Korunu ale dal svojmu vyjadreniu pan Bahna s vetou, ze cvicenim takej jogy, ktorá podľa nepodlozenych dohadov predstavuje uctievanie “hinduistickeho bozstva” je v rozpore s

prvým prikázanim. Boh ako princíp nie je závislý na tom ako ho uctieva. Kresťanskí mystici sa ho snažia "spoznať" podobne ako každý, koho zaujíma skutočná podstata sveta či človeka. Joga ako ju definovali klasici jogy nepracujú s Védickými obradmi. Joga ani v komplexnejšej podobe nepracuje s vierou ale s procesom poznávania energií tela, mysle a skúma prax ako základ existencie človeka experienčne. Čiže sanca, že prax klasickej jogy vedie k uctievanu "ineho Boha" je nulová.

Nespomína ale napríklad vplyv uctievanu bohatstva, penazi, spotrebitelstva atď na myseľ a kresťanske hodnoty.

8. Potom spomína citlivosť kresťanov voči všetkému. To je pravda, ale otázka je, či kritičnosťou voči všetkému čo nepozná, alebo mám dojem, že neviem aký má účinok je dobrá cesta. Vznikajú opät obavy strachy, ktoré oslabujú psychiku človeka. Podľa toho, by kresťania rozhodne nemali sledovať televíziu, väčšinu filmov atď. Prítom aj náš imunitný systém je silný len vtedy ak je v kontakte s výzvami.

9. USA a joga. No tam je toto prostredie celkom deregulované, ale väčšina škôl jogy hovorí o základoch – cvičenie tela a mysli. To, že či jogu pustia do niektorých škôl či nie, je závislé na ich stratégii orientácie obsahu výučby. Prítom ale treba poznamenať, že školstvo USA nie je zvlášť vysokej úrovne. Čo sa týka kreacionizmu či inteligentného dizajnu – sekularne školstvo s tým môže mať problémy, ale ten, kto sa o to zaujíma sa to dozvie mimo školskeho kurikula. Ale treba znovu poznamenať, že je rád štátov, kde joga je v školskom systéme (napr. Taliansko, Belgicko) a nevzniká konflikt jogy s religiou.

10. Pan Bahna potom vyslovuje tezu, že joga a hinduizmus sú spriahnuté. Je to opät nesprávna formulácia. Joga nie je súčasťou hinduizmu. Vobec hinduizmus je názov, ktorý vymysleli Európania. V Indii existuje brahmanizmus resp. Védické "náboženstvo". Je to systém založený na rôznych formách obetníctva. Avšak 6 klasických filozofických systémov, medzi ktoré patrí aj joga nevychádza z náboženstva. Šesť filozofických systémov sestorakým spôsobom skúma podstatu človeka a vesmíru. Ani u nás nemožno povedať napr, že idealistické filozofie sú náboženstvom.

11. Názor p. Bahnu na okultizmus je tiež trochu neobvyklý. Ako vyplýva z etymológie slova, tak sú to také nauky, ktoré skúmajú procesy alebo veci, ktoré nie sú bežne prístupné k vnímaniu. Takže každé náboženstvo má svoje okultné zložky. A to už odkedy vieme o existencii náboženstva. Blavatska a Teozofia sú neskore európske smery. Alchímisti ktorí aj v Európe boli prítomní mnoho storočí majú tiež okultný obsah. Bez negatívnej konotácie.

12. Kresťanská joga je trochu viac ako ju prezentuje p. Bahna. Stojá za ňou seriózne osobnosti aj reholníci a sú to oni, ktorí našli spôsob ako využiť nástroje jogy pre prehlbenie kresťanskej praxe. Kritika – ano sú kritizovaní, ale nie preto, lebo by produkovali nevhodné výsledky. Asi by bolo vhodné pre p. Bahnu sa o tom dozvedieť trochu viac.

13. Kauzu ministra zdravotníctva pan Bahna zahráva do autu. Ale tu sa nejedná o to, že v jeho spoločnosti sa dostávajú ľudia do týchto psychických stavov ale to, že jeho výrok jedná spojil jogu a okultizmus a jedná to, že spomenutého "brata" z týchto spojení oslobodili. Ako keby to bolo niečo zlé a nezjednotiteľné s jeho vierou. Či ho na trvalo obrátili či nie, to je druhá vec, ktorá nie je predmetom nášho skúmania. Ale aj tí, čo praktizujú jogu majú právo hovoriť o tom, že tento systém je pozitívny a nie nejaký, od ktorého je potrebné niekoho "oslobodiť".

14. Joga a demonizácia – no, znovu je potrebné si uvedomiť, že spojenie jogy s demonizáciou je založené na nepravde. P. Bahna myslí na projekt RAST za éry ministra školstva Ftáčnika. Bol to projekt podaný hnutím Joga v dennom živote, ktorá vedela byť trochu kontroverznou. Ale pan Ftáčnik to zkorigoval a tak návrh cvičení pre školy vypracovala Slovenská asociácia jogy v spolupráci s ŠPU. Ale stotožniť jogu v dennom živote s jogou ako takou je tiež nesprávne. A hlavne predpoklad, že joga chce "naštrbiť postavenie kresťanstva" je nezmyselná. Joga nie je náboženstvo.

15. Co sa tyka konspiracii – tak konspirativna teza, ze joga je proti krestanstvu je prave to, o com bola tato diskusia.

Bolo fajn, keby do takychto diskusi boli prizvani aj ti, ktorí sa do danej temy – jogy vyznaju viac ako len povrchne.

Pan Bahna ma tendenciu vyjadrovat sa ako polyhistor a pozahladzovat hlavne body problemu do “stratena”, co v tomto pripade neprispieje k rieseniu daneho konfliktu.

Srdecne zdravi

G.M. Timcak PhD
Slovenska asociacia jogy